

حقوق معلومان

در قوانین ایران

سید احمد باختر
وکیل پایه یک دادگستری

عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق معلولان در قوانین ایران
مشخصات نشر	/ احمد باختر.
مشخصات ظاهری	: تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۸۶
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۰۸۷-۴
وضعیت فهرستنویسی	: فیپا
موضوع	: معلولان - - قوانین و مقررات - - ایران.
شناسه افزوده	: باختر، احمد
رده‌بندی کنگره	: KMH ۱۵۳۲/۱۲۸ ۱۳۸۶
رده‌بندی دیوبی	: ۳۴۶/۵۵۰۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۹۷۴۴۱

حقوق معلولان در قوانین ایران

مؤلف: سید احمد باختر

ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه

قطع و تیراز: رقعي، ۱۰۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۸۶

چاپ: پارس نوين

صحافی: جنگل

قیمت: ۱۸۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۰۸۷-۴

۰۲۱-۶۶۹۱۳۷۰۹-۶۶۹۲۱۱۶۶

۰۳۱۱-۲۲۱۲۰۴۷-۲۲۳۶۶۴۲

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه
دفتر اول - قوانین	
۱۵.....	● قانون جامع حمایت از حقوق معلولان
۲۲.....	● لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور
۳۰.....	● قانون نحوه بازنیستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحملی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور
۳۳.....	● قانون تسری مقاد تبصره (۳) قانون نحوه بازنیستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحملی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ به شاغلان مشاغل سخت و زیان آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته
۴۴.....	● قانون واگذاری قیومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح
۴۵.....	● قانون هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران
۴۸.....	● قانون تشکیل سازمان آموزش و پرورش استثنائی
۵۰.....	● قانون معافیت مالیاتی کلیه مؤسسات خصوصی شاغل در امور مربوط به حمایت و

۶ / حقوق معلولان

- توابخشی معلولان و ارائه خدمات به عقب ماندگان ذهنی و همچنین انجام خدمات در
شباهه روزیها و مهدهای کودک ۴۰
- قانون اجازه پرداخت حق الزحمه به بیماران روانی که در کارگاههای حرفه‌ای و یا در
رشته‌های خدماتی بکار گمارده می‌شوند و فروش محصولات کارگاههای مذکور ۴۱
  - قانون مقررات مربوطه به ورود خودروی سواری در موارد خاص ۴۳
  - قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله
تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسؤولیتهای خطیر نمایندگی ۴۵
  - قانون شمول قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس و عائله تحت
تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسؤولیتهای خطیر نمایندگی و
اصلاحیه‌های بعدی به اعضای شورای نگهبان ۴۸
  - قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری برای محافظین و رانندگانی که به درجه رفیع
شهادت نایل می‌شوند یا در راه انجام وظیفه فوت یا معلول شوند ۴۹
  - قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به
مناطق جنگی مراجعت نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت
می‌شوند ۵۱
  - قانون شمول تبصره ۳ قانون نحوه بازنیستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ
تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور به کارکنان واحدهای
صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ۵۲
  - از قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی ۵۴
  - از قانون تأمین اجتماعی ۵۸
  - از قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران ۵۹
  - از قانون تشکیلات و وظائف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۶۰
  - از قانون مالیاتهای مستقیم ۶۱
  - از قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور ۶۳

فهرست مطالب / ۷

- از قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور ۶۵
- از قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور ۶۹
- از قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور ۷۱
- از قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. ۷۳
- از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۷۴
- از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۷۸
- از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۸۱
- از قانون الحق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۸۷
- از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین ۸۸
- از قانون استخدام کشوری ۹۰
- از قانون استخدامی وزارت اطلاعات ۹۱
- از قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران ۹۴
- از قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ۹۷
- از قانون مقررات مالی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی وزارت جهاد سازندگی ۱۰۰

دفتر دوم - آئین نامه ها

- آئین نامه اجرائی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلومان ۱۰۵
- دستور العمل اجرائی ماده ۶ قانون جامع حمایت از حقوق معلومان ۱۰۸
- آئین نامه اجرائی ماده (۸) قانون جامع حمایت از حقوق معلومان ۱۱۶
- آئین نامه اجرائی ماده (۱۳) قانون جامع حمایت از حقوق معلومان ۱۱۸
- آئین نامه اجرائی ماده (۱۴) قانون جامع حمایت از حقوق معلومان ۱۲۱
- آئین نامه برقراری حق پرستاری برای حمایت و نگهداری از معلولین دارای ضایعه نخاعی ۱۲۳

- آئین نامه معالجه و از کار افتادگی ورزشی ۱۲۶
- آئین نامه میزان کمک هزینه (پارانه) قابل پرداخت به مراکز غیر دولتی بابت نگهداری، خدمات، توانبخشی، آموزشی و حرفه آموزی معلومان ۱۲۸
- آئین نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند موضوع تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون بیمه همگانی خدمات کشور ۱۳۱
- آئین نامه اجرائی قانون تسری مفاد تبصره (۳) قانون نحوه بازنیستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحملی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ به شاغلان مشاغل سخت و زیان آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروی های مسلح و سازمانهای وابسته ۱۳۵
- آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون نحوه بازنیستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحملی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور ۱۴۱
- آئین نامه اجرائی قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کار افتاده و مفقود الاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحملی ۱۴۶
- آئین نامه اجرائی بند «ج» ماده (۱۹۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۴۸
- آئین نامه اجرائی بند (۲) تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور ۱۵۱
- آئین نامه اجرائی بند (م) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور ۱۵۴
- آئین نامه اجرائی بند (ب) تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور ۱۵۷
- از آئین نامه آموزشی دوره دکترای عمومی پزشکی ۱۶۱
- از آئین نامه بهداشت محیط ۱۶۳
- از آئین نامه نحوه تفکیک و طبقه بندی زندانیان ۱۶۴
- از آئین نامه اجرائی ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات دولت ۱۶۵
- از آئین نامه اجرائی تبصره (۴۵) اصلاحی قانون بودجه سال ۱۳۴۳ کل کشور ۱۶۷
- از آئین نامه استخدامی مشترک شرکتهای بیمه و بیمه مرکزی ایران ۱۶۹

فهرست مطالب / ۹

- از آئین نامه استخدامی شهرداری های کشور ۱۷۰
- از آئین نامه استخدامی کارکنان شهرداری های کشور ۱۷۱

دفتر سوم - سایر مقررات

- اساسنامه سازمان آموزش و پرورش استثنای ۱۷۵
- ضوابط پرداخت فوق العاده خاص به مشاغل خاص مراکز آموزش فنی و حرفه ای و مراکز کارآموزی خاص معلولان و جانبازان ۱۸۱
- تصویب شورای عالی اداری مربوط به مبارزه با تکدی و جمع آوری، شناسایی و تعیین وضعیت افراد بی سرپرست، گمشده، متوازی و در راه مانده ۱۸۳
- مقررات بازنیستگی و وظیفه مستخدمین ثابت شهرداری و مؤسسات وابست ۱۸۷
- از راهکارهای اجرائی برنامه سوم ۱۸۹
- الزام به تهیه ضوابط اجرائی طرح های شهرسازی ۱۹۱
- اصلاحیه عوارض صدور پروانه و تفکیک اراضی ۱۹۲
- تصویب نامه در خصوص دستورالعمل واگذاری اتوبوس و ببره برداری از خطوط اتوبوس رانی شهری و حومه به بخش غیر دولتی ۱۹۴

به نام خداوندان و توانا

از دغدغه‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران شناخت، ثبیت و عینیت بخشیدن حقوق معلومان بوده است. تبلور عینی آن را می‌توان در تصویب لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور - مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۴ شورای انقلاب - جستجو نمود.

به وضوح روشن است که نظام در اولین گامهایی که بر می‌داشت به این فشر عزیز توجه ویژه داشته است. این نگاه به صورت پراکنده در قوانین متعددی که به تصویب مجلس شورای اسلامی نیز رسیده است به چشم می‌خورد. و این امر، خود، نشان از جامعه مترقبی و پیشرفت‌های اسلامی دارد که محقق ساختن حقوق برابر و مساوی آحاد جامعه را در سرلوحه کار خود قرار داده است.

با توجه به اینکه نظام اسلامی نسبت به مشکلات و کمبودهای جامعه معلومان روز به روز شناخت بیشتری پیدا می‌کرد به منظور مرتفع ساختن مشکلات موجود و فراهم ساختن آینده‌ای درخشنan برای این فشر توانمند و کارآمد قانون جامع حمایت از حقوق معلومان را در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ از تصویب مجلس شورای اسلامی گذراند. این قانون که در شانزده ماده و بیست و چهار تبصره تدوین شده است - که انصافاً جامع و قابل تحسین است - و با توجه به اینکه آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های این قانون به موقع تصویب و به مرحله اجرا در آمده است این دیدگاه که نظام مقدس

جمهوری اسلامی نگاه ویژه و خاص به این قشر دارد و تقویت می‌نماید. باید بداتیم جامعه‌ای که ما در آن زندگی می‌کنیم فریب به یک میلیون معلول در خود جای داده است.* که کمترین توقع و انتظار آنها اجرای صحیح و به موقع قانون مزبور می‌باشد.

امید است با مطالعه دقیق این قانون و آئین نامه‌های مربوطه که در این مجموعه آمده است؛ سازمانهای دولتی و دستگاه‌های اجرایی با بازشناسی وظائف و تکالیف قانونی خود در قبال این جامعه و فعلیت بخشیدن به آن در مرتفع ساختن دغدغه نظام مقدس اسلامی گام بردارند. باشد تا ثابت نمایم «شهر خوب» شهری است که حقوق تمامی شهروندان را رعایت نماید.

برای تبیین حقوق معلولان عزیز که خلاه آن احساس می‌شود برخود فرض دانستم تا این مجموعه «حقوق معلولان در قوانین ایران» را که در بردارنده قوانین، آئین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ... می‌باشد گردآوری و به جامعه معلولان تقدیم نمایم. در این مجموعه سعی شده است تمامی مقررات مربوط به معلولان (عادی) جمع آوری شده تا این عزیزان با شناخت کامل از حقوق مسلم و اساسی خود در دست یافتن به آن خودباور باشند.

سیداحمد باختر

شهریور ماه ۱۳۸۹

E-mail: Bakhtar@Walla.com

---

*. رئیس سازمان بهزیستی کشور از شناسایی ۹۷۰ هزار معلول در سطح کشور از سوی این سازمان خبر داده است: نقل از روزنامه جام جم مورخ ۱۳۸۶/۶/۵.